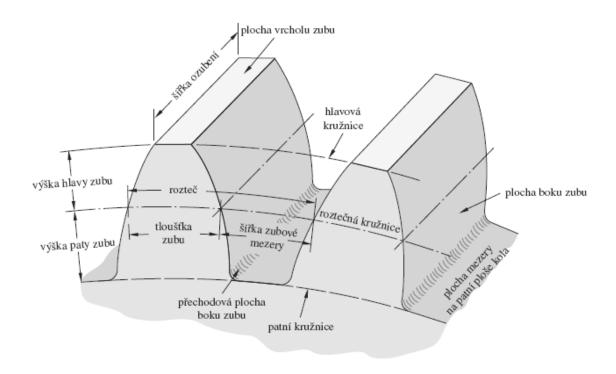
PŘÍLOHA VÝPOČTY

1.1 Základní rozměry

Určení rozměrů základního profilu čelních ozubených kol s evolventním ozubením. Základní definice pojmů je uvedena v normě ČSN 01 4602. Význam jednotlivých pojmů lze vidět na Obr. 1.

Obr. 1 Názvosloví čelního ozubeného [33]

1.1.1 Vstupní zvolené hodnoty:

Modul volen z tabulky normalizovaných modulů podle ČSN 01 4608:

$$m_n = 1,5 \ mm$$

Úhel záběru volen podle ČSN 01 4607:

$$\alpha = 20^{\circ}$$

Jedná se o nekorigované ozubení, jednotkové posunutí je nulové:

$$x_1 = 0$$

Úhel sklonu zubu je u přímého ozubení nulové:

$$\beta = 0^{\circ}$$

Minimální počet zubů pastorku, který je v záběru s ozubeným hřebenem, aby nedocházelo k interferenci se určí z následující rovnice: [33], str. 729

$$z_{min} = \frac{2 \cdot h_a^*}{\sin^2 \alpha} = \frac{2 \cdot 1}{\sin^2(20^\circ)} = 17.1 = 17$$

Zvolený počet zubů pastorku:

$$z_1 = 26$$

Zvolená účinná šířka ozubení:

$$b_w = 1.5 \ mm$$

1.1.2 Rozměry základního profilu ozubení

Rovnice pro výpočet rozměru ozubeného převodu převzato z [33], tab. 13-1 str. 741 (výběr z normy ČSN 01 4607).

Výška hlavy zubu:

$$h_a = m_n = 1,5 \ mm$$

Výška paty zubu:

$$h_f = 1,25 \cdot m_n = 1,25 \cdot 1,5 = 1,875 \ mm$$

Výška zubu:

$$h = h_a + h_f = 1.5 + 1.875 = 3.375 mm$$

Hlavová vůle:

$$c_n = 0.25 \cdot m_n = 0.25 \cdot 1.5 = 0.375 \ mm$$

Rozteč:

$$p_n = \pi \cdot m_n = \pi \cdot 1,5 = 4,712 \ mm$$

Tloušťka zubu na roztečné kružnici:

$$s_n = 0.5 \cdot p_n = 0.5 \cdot 4.712 = 2.356 \, mm$$

Šířka zubové mezery:

$$e_n = s_n = 2,356 \, mm$$

Poloměr zaoblení přechodové křivky:

$$p_f = 0.38 \cdot m_n = 0.38 \cdot 1.5 = 0.57 \ mm$$

Základní rozteč:

$$p_h = p_n \cdot \cos(\alpha) = 4,712 \cdot \cos(20^\circ) = 4,428 \, mm$$

1.1.3 Rozměry pastorku

Výpočet rozměrů přímých čelních ozubených kol [33], str. 722

Roztečná kružnice pastorku:

$$d_1 = z_1 \cdot m_n = 26 \cdot 1,5 = 39 \ mm$$

Hlavová kružnice pastorku:

$$d_{a1} = d_1 + 2 \cdot h_a = 39 + 2 \cdot 1,5 = 42 \text{ mm}$$

Patní kružnice pastorku:

$$d_{f1} = d_1 - 2 \cdot h_f = 39 - 2 \cdot 1,875 = 35,25 \, mm$$

Základní kružnice pastorku:

$$d_{b1} = d_1 \cdot \cos(\alpha) = 39 \cdot \cos(20^\circ) = 36,648 \ mm$$

Průměr valivé kružnice pastorku:

$$d_{w1} = d_1 = 39 \, mm$$

1.1.4 Rozměry kola nahrazující hřeben

Pro pevnostní výpočty se ozubený hřeben nahradí ozubeným kolem o vysokém počtu zubů (1000 zubů) [22]

$$z_2 = 1000$$

Roztečná kružnice kola:

$$d_2 = z_2 \cdot m_n = 1000 \cdot 1,5 = 1500 \ mm$$

Hlavová kružnice kola:

$$d_{a2} = d_2 + 2 \cdot h_a = 1500 + 2 \cdot 1,5 = 1503 \, mm$$

Patní kružnice kola:

$$d_{f2} = d_2 - 2 \cdot h_f = 1500 - 2 \cdot 1,875 = 1496,25 \, mm$$

Základní kružnice kola:

$$d_{b2} = d_2 \cdot \cos(\alpha) = 1500 \cdot \cos(20^\circ) = 1409,54 \, mm$$

Průměr valivé kružnice kola:

$$d_{w2} = d_2 = 1500 \ mm$$

1.1.5 Součinitel záběru

Osová vzdálenost:

$$a_w = \frac{(z_1 + z_2) \cdot m_n}{2} = \frac{(26 + 1000) \cdot 1,5}{2} = 769,50 \ mm$$

Součinitel záběru profilu v čelní rovině pro vnější ozubení [33], str. 727:

$$\varepsilon_{\alpha} = \frac{\sqrt{d_{a1}^2 - d_{b1}^2} + \sqrt{d_{a2}^2 - d_{b2}^2} - 2 \cdot a_w \cdot \sin(\alpha)}}{2 \cdot p_b}$$

$$= \frac{\sqrt{42^2 - 36,648^2} + \sqrt{1503^2 - 1409,54^2} - 2 \cdot 769,50 \cdot \sin(20^\circ)}}{2 \cdot 4,428} = 1,793$$

Součinitel záběru kroku:

$$\varepsilon_{\beta} = 0$$

Celkový součinitel záběru:

$$\varepsilon_{\gamma} = \varepsilon_{\alpha} + \varepsilon_{\beta} = 1,793 + 0 = 1,793$$

1.2 Pevnostní výpočet

1.2.1 Zatížení

Určení zatížení ozubeného soukolí [33], str. 751

Jmenovitý kroutící moment krokového motoru určený z [15]:

$$M = 34.4 N \cdot mm$$

Obvodová síla kola:

$$F_t = \frac{2M}{d_1} = 1,759 N$$

Radiální síla kola:

$$F_r = F_t \cdot \tan(\alpha) = 0.64 N$$

Normálná síla kola:

$$F_n = \frac{F_t}{\cos{(\alpha)}} = 1,872 \, N$$

1.2.2 Materiálové charakteristiky

Mez únavy v ohybu [25]:

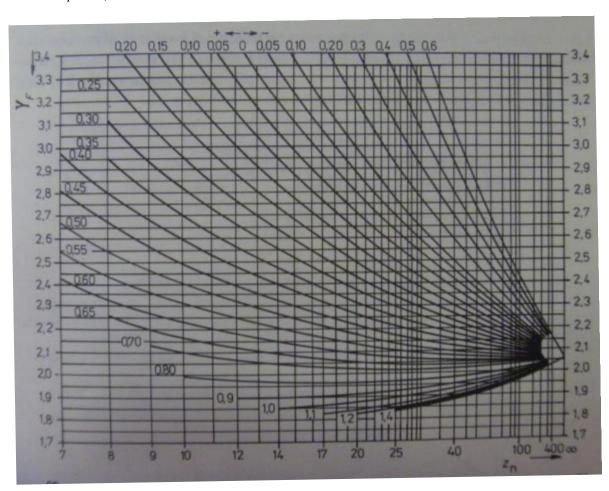
$$\sigma_{FP} = 4.9 MPa$$

1.2.3 Kontrola na ohyb v patě zubu

Výpočet ohybového napětí v patě zubu bude vypočten dle ČSN 01 4686. Výpočet je zjednodušený a platí pro čelní ozubená kola s přímým a šikmým ozubením. Výpočet se omezuje na ohybové namáhání v patě zubu. [24]

Součinitel tvaru zubu se odečte z přiloženého grafu viz Obr. 2 [24]

$$Y_F = 2,6$$

Obr. 2 Graf součinitele tvaru zubu [24]

Součinitel vlivu trvání záběru evolventy se spočítá z následující rovnice: [24]

$$Y_{\varepsilon} = \frac{1}{\varepsilon_{\alpha}} = \frac{1}{1,793} = 0,558$$

Součinitel sklonu zubu se rovná pro přímé ozubení jedné:

$$Y_{\beta}=1$$

Ohybové napětí v patě zubu: [24]

$$\sigma_F = \frac{F_t}{m_n \cdot b_w} \cdot Y_F \cdot Y_{\varepsilon} \cdot Y_{\beta} = \frac{1,759}{1,5 \cdot 1,5} \cdot 2,6 \cdot 0,558 \cdot 1 = 1,133 \, MPa$$

Bezpečnost:

$$S_F = \frac{\sigma_{FP}}{\sigma_F} = 4,324$$